

הצעת פתרון- בחינת הבגרות בספרות- 3 יח"ל (השלמה ל 5 יח"ל)

שאלון מספר 08302, 007

הצעת הפתרון נכתבה על-ידי ישי בר-נר ובן אלטשולר

מורים לספרות בבתי הספר של **קידום**

- התשובות כתובות בנקודות בלבד. יש לכתוב תשובה לפי המבנה המקובל ולהתייחס לכל הנקודות הרשומות בתשובות לכל שאלה.

פרק ראשון-ספרות העולם

בפרק זה יש לענות על שלוש שאלות: שאלה אחת מן השאלות 1-9 ושתי שאלות מן השאלות 10-17

4. הגלגול/קפקא.

מלבד הגלגול של גריגור סמסא גם אצל בני משפחתו מתרחש מעין גלגול. הסבר והדגם קביעה זו על פי שניים מבני משפחתו של גריגור סמסא.

הגלגול שעובר אביו של גרגור

- בפרק הראשון אנו קוראים על אביו של גרגור וחווים אותה כדמות נוקשה כלפי גרגור במיוחד בהופעתו של סגן המנהל ובה אביו של גרגור תובע מגרגור שייצא מהחדר ולאחר ניסיון היציאה של גרגור מהחדר אנו קוראים על האלימות הקשה מצד אביו באמצעות מקל, עיתון ורגליו- שלב ראשון בגלגול ובו קיימים בעיקר ביטויי אלימות ואכזריות.

- בפרק השני מסתבר כי אביו פעל בצורה מחושבת ושמר סכום כסף מהתקופה בה עבד כעוסק עצמאי ובנוסף שמר סכומי כסף קטנים מהמשכורת שהביא לביתם גרגור בנוסף הוא פוצע את גרגור קשות בשעת יציאה מהחדר באמצעות תפוחי עץ ומתחיל לעבוד במקום עבודה כשרת בבנק-שלב שני בו אביו של גרגור מתגלה כאדם מחושב שיצר מרחב של ביטחון לו ולמשפחתו, הוא נחלץ לעזרת משפחתו בניגוד לפרק הקודם ול-5 השנים שקדמו לו בה היה מובטל אבל כפי שאנו מבינים הוא היה מובטל עם ראייה לעתיד.

הוא נוקט יוזמה ומתחיל לעבוד ולפרנס את בני משפחתו.

האלימות שלו מצד שני עולה מדרגה ומקצינה וכמעט גורמת למותו של גרגור לולא התערבות אימו.

• בפרק השלישי אביו של גרגור מתגלה כדמות אנושית יותר כלפי בני משפחתו שמגלה בהם התעניינות ואף חיבה (גוער באם על עבודתה במהלך הלילה, מנסה לאזן בין גרטה לאם בשעת ריב, ישן עם כיסא מול החדר של גרגור כשומר ואולי אף כממתין ליצירת קשר?), ברגע שהאורחים מגלים את הימצאותו של גרגור הוא לא מהסס לגרש אותם מביתו כאילו חווה עלבון, כשגרטה נשברת הוא שואל אותה מה כדאי לעשות? ואף מסכם את עניין מותו של גרגור כדבר שהיה שמצריך מהם להמשיך הלאה בחייהם- שלב שלישי בו אביו של גרגור מתגלה כאדם רגיש לבני המשפחה וכאדם שמעוניין ליצור איתם שיתוף פעולה בניגוד לחסרונו בפרקים הקודמים בהיבט חברתי זה. הוא אף מגלה יוזמה ונלחם על כבודו? כבוד משפחתו ואולי על כבודו של גרגור? ומסלק את הדיירים מביתם. בשלב זה הוא מתבונן לעבר העתיד ומקווה אף לנישואיה של גרטה- היא הרי אישה.

הגלגול שעוברת גרטה.

• בפרק הראשון גרטה פורצת בבכי בזמן בו סגן המנהל מחכה ליציאת גרגור מהחדר ורצה בפקודת האם לקרוא לרופא- שלב ראשון בגלגולה בה אנו רואים כי היא חסרת אונים וזקוקה שינחו אותה במעשיה.

• בפרק השני גרטה דואגת לצרכיו של גרגור ואף עושה ניסיונות בבדיקת טעמו של גרגור בסוגים שונים של מזון. היא מגיבה לאכילת גרגור את המזון ומביעה עצב ודאגה כשגרגור לא אוכל. לאחר פיטורי המשרתת מתחילה גרטה לבשל יחד עם האם. בנוסף היא דואגת להשאיר את הכיסא מול חלון החדר של גרגור לאחר ניקוי וסידור החדר. גרטה אף זו שיוזמת את הוצאת הרהיטים מחדרו של גרגור ולאחר התעלפות האם היא זו במילותיה מלהיטה את אביו של גרגור כלפיו- גרגור פרץ את החדר- שלב שני בגלגולה של גרטה בו היא מגלה עצמאות כלפי גרגור וכלפי החדר שלו מול הוריה, עצמאות זו היא חיובית אך איננה מתחשבת בצרכיו האמיתיים של גרגור

• בפרק השלישי מסתבר כי גרטה החלה לעבוד כזבנית בחנות, היא פחות מגלה התעניינות במזון בו מעוניין גרגור, מנקה את חדרו פחות בתשומת הלב שאפיינה אותה בפרק הראשון, מתווכחת עם אימה ברגע שהיא גילתה יוזמה וניקתה בעצמה את חדרו של גרגור ואף מנגנת בפני הדיירים כביטוי של עצמאות נוספת גדולה יותר (הנה אני ונפשי לפניכם), ברגע שגרגור מתגלה בפני האורחים היא מציעה ראשונה את האפשרות להיפטר ממנו והיא אף זו שנועלת את החדר בפעם האחרונה שבה נראה גרגור בפניהם- גלגולה האחרון של גרטה הוא גלגול בו היא נוטשת את אחיה ויוצאת לדרך עצמאית לגמרי בה היא מגלה בעצמה כוחות שלא ידעה על קיומם עד כה.

8. מחכים לגודו/ בקט.

הסבר והדגם כיצד מוצגת במחזה שלמדת הציפייה האנושית לבשורה הגואלת בתשובתך דון בסיום המחזה שלמדת.

הציפייה במחזה מעוצבת במספר דרכים:

- אמצעים מילוליים(דיבור)- בהם ולאדימיר ואסטרטגון מדברים בלהג אינסופי על גודו ועל רצונם לפגוש אותם ועל כמיהתם לזה שיגיע.

- דחיית ההתאבדות- ההתאבדות משמשת אותם כאמצעי להיחלץ ממצבם אך הם כל הזמן דוחים אותה כי אולי גודו יגיע.

- הפגישה באותו מקום(העץ)- החזרה שלהם לאותו מקום מתוך ציפייה שגודו יופיע שם.

- פגישתם עם הנער- הנער היא דמות שמאשרת את קיומו של גודו והוא זה שנפגש איתם ביום הראשון והשני והוא זה שגם מחזק את הציפייה לגודו.

בסיום המחזה ישנו אישור לכל מה שצינינו: ולאדימיר ואסטרטגון רוצים להתאבד אך דוחים זאת, הם נמצאים שוב ליד העץ, השיח שלהם מתרכז בגודו וגם הנער מגיע.

10. הסבר והדגמה כיצד התנכרות וקרבה באות לידי ביטוי בספר 23 באודיסיאה:

- באפוס אודיסיאה מאת הומרוס מתוארת שיבתו של אודיסיאוס מלך איתקה לביתו ממנו נעדר עשרים שנה.

- במשך זמן היעדרותו השתלטו על ארמונו מחזרים חצופים שכל אחד מהם חמד את אישתו היפה של אודיסיאוס פנלופה לעצמו.

- אודיסיאוס מגיע לארמונו בזהות בדויה של קבצן וכך הצליח לחסל את המחזרים. כעת אודיסיאוס מקווה להתקבל על ידי אשתו פנלופה כבעלה ששב מן הנכר, אך למעשה ניכר שבשלב הראשון בפרק פנלופה מתנכרת לאודיסיאוס.

- על אף שהמשרתת אאורקילאה מגיעה לחדרה ומנסה לשכנע את גבירתה פנלופה שאכן מדובר בבעלה ששב פנלופה מתקשה להאמין בכך. היא חושדת כי מדובר בתעלול של האלים.

- כאשר פנלופה יורדת מחדרה אל האולם ופוגשת בבעלה הוא מצפה למוצא פיה אך היא נשארת דוממת. רגע היא מביטה בו וחושבת שזה אכן בעלה אודיסיאוס וברגע הבא היא שוב לא מכירה אותו, בין השאר בגלל בגדי הקבצן הבלים שלגופו.

- הניכור שמביעה פנלופה כלפי אודיסיאוס מקומם את בנם טלמכוס שאף גוער בה: כיצד את כל-כך מרה וקשת לב?! מדוע את רחוקה מאבי ואינך מתקרבת אליו. במיוחד לאחר שהוא עבר תלאות ושב אחרי עשרים שנה. ליבך קשה מאבן!!

- אודיסיאוס אומר לבנו שניח לאימו לבחון אותו. אודיסיאוס מבין כי פנלופה מתקשה להאמין שזה אכן הוא ואף חוששת שתיעתר לזר מתחזה.

- גם לאחר שאודיסיאוס נשטף ומתלבש בבגדי מלכות מפוארים, ומראהו כאל בן אלמוות בנשף הנערך בארמון, עדיין פנלופה ממשיכה בהתנכרותה ואיננה נעתרת לבעלה. כעת אפילו אודיסיאוס נפגע ואומר לאומנת להציע לו מיטה לשכב בה לבדו כי ליבה של המלכה הוא לב ברזל.

על מנת להיות בטוחה בזהות העומד לפניה פנלופה בוחנת את אודיסיאוס במבחן המיטה. רק הוא ידע שאת מיטתו שהתקין במו ידיו לפני שנים רבות אי אפשר להזיז מחדרו. זאת כיוון שאחד מעמודי המיטה הינו עץ זית המחובר בשורשיו לקרקע. רק לאחר שאודיסיאוס עומד במבחן הזיכרון הופכת התנכרותה של פנלופה לקרבה.

- פנלופה פורצת בבכי ורצה הישר אליו. היא מטילה את זרועותיה סביב לצווארו ומנשקת את ראשו. היא מתנצלת בפניו על חשדנותה ומסבירה שחששה כי משהו יוליך אותה שולל. אודיסיאוס מצידו גם פורץ בבכי כאשר הוא מחבק את אשתו האהובה.

- ביטוי הקרבה מתעצם בסיום הפרק כאשר אודיסיאוס ופנלופה מתנים אהבים במיטתם ולאחר מכן מספרים זה לזה באריכות את כל שקרה להם בעשרים שנות הפירוד.

- לסיכום ניכר שהמהלך בספר 23 הינו מעבר מניכור של פנלופה הנובע מחשדנות בנוגע לזהות הזר בארמון, לקרבה רגשית ופיזית כאשר ברור לה שזהו אכן בעלה ששב מן הנכר.

11. הביטוי למתח בין דימיון המבוסס על ספרות האבירים ובין המציאות כפי שבא לידי ביטוי באחד מן הפרקים (פרק ח) ברומן **דון קיחוטה:**

- ברומן זה מתואר האביר דון קיחוטה שדעתו נטרפה מרוב סיפורי אבירים שהרבה לקרוא. דון קיחוטה שואף להיכנס אל עולם סיפורי האבירים ולגלם בעצמו אביר נאצל מן האגדות.

- בספרות באבירים ישנו מוטיב קבוע של מלחמת הטוב ברע. כאשר האביר הנאצל על הסוס הלבן לוחם בכוחות רשע (למשל במפלצת כמו דרקון או בענק מרושע) וכך מושיע את גבירתו שהינה יפיפיה ענוגה במצוקה.

- לכן דון קיחוטה רואה בדימונו בתחילת פרק ח את טחנות הרוח העומדות בשדה, כאשר כנפיהן מתנופפות ברוח, כענקים מרושעים. ניכר שהוא כופה את הדימיון על המציאות ולמרות שעוזרו סנצ'ו פאנסה מפציר בו לחדול מן הדימיון ולהבין כי מדובר פשוט בטחנות רוח דון קיחוטה מסתער עליהן.

- התוצאה היא כמובן מרה כאשר אחת מכנפי טחנת הרוח פוגעת בדון קיחוטה מנפצת את חניתו ומשליכה לאחור אותו ואת סוסו. כאשר סנצ'ו פאנסה אץ לסייע לאדונו ורואה עד כמה הוא נפגע הוא גוער בדון קיחוטה ואומר לו: הרי אמרתי לך שאלו טחנות רוח ואי אפשר להתכחש לכך אלא אם כן תקועות לך טחנות רוח במוח.

- סנצ'ו פאנסה משתדל לעמת את אדונו עם המציאות ולהשיב את שפיותו אך למעשה גם לאחר המכה שחטף מסרב דון קיחוטה להכיר בשגעונו, וטוען כי חכם מנוול בשם פרסטון הפך בכישוף את הענקים לטחנות רוח כדי לגזול מדון קיחוטה את תהילת ניצחונו.

- בהתרחשות נוספת בסוף הפרק ניכר שוב כי דון קיחוטה תוקף בחמת זעם עוברי אורח תמימים כיוון שהוא מפרש את המציאות באופן שגוי. זאת בגלל שהוא שבוי בדימויות המבוססים על ספרות האבירים הרומנטית ושואף כל-כך להיות הגיבור האמיץ שיציל את הנסיכה מכוחות הרשע.

- מדובר בזוג נזירים שמאחוריהם נסעה במקרה מרכבה ובה גבירה עם כמה מלווים. דון קיחוטה מגיע באופן נמהר למסקנה שזוג הנזירים הם למעשה מכשפים ששבו את הגבירה הנמצאת במרכבה שבדימויו הינה נסיכה נעלה.

- גם במקרה זה משתדל סנצ'ו פאנסה להסביר לאדונו את טעותו ולתווך לו את המציאות אך לשווא. דון קיחוטה משיב לסנצ'ו פאנסה שהוא (סנצ'ו פאנסה) מבין מעט מאד בענייני ההרפתקאות וכי הצדק איתו (עם דון קיחוטה).

- דון קיחוטה מסתער על זוג הנזירים (אותם הוא רואה כבריות שטניות ומפלצתיות) ולא שועה להסבריהם. כך הוא מפיל את אחד הנזירים ואילו הנזיר השני בורח ומדרבן את פירדתו לדהור מהר מן הרוח.

- לסיכום ניכר מפרק ח שדון קיחוטה שבוי בדימויו הרומנטי של ספרות האבירים אותו הוא כופה על המציאות. למרות שתוצאות מעשיו הן כישלון מוחלט הוא איננו חדל ואיננו שועה להפצרותיו של נושא הכלים שלו סנצ'ו פאנסה המבטא את הקשר הנורמאלי עם המציאות.

פרק שני- נושאים בין זאנריים

בפרק זה יש לענות על שתי שאלות כל אחת מנושא בין ז'אנרי אחר. משקל כל שאלה 33 נקודות

ספרות בעקבות השואה

20. בשאלה זו ניתן לענות על פי הסיפור "עשן" מאת אהרון אפלפלד, הסיפור "ואריאציות ליליות על נושא" מאת אידה פינק והנובלה מומיק.

- ספרות השואה מנסה "לפורר את האימה" למראות ולמילים. כלומר, היא מנסה לשנות את אופן המפגש שלנו עם השואה: מתודעה כללית של אימת השואה כאירוע לאומי המתקשר למספר הבלתי נתפס של ששת מיליון הנרצחים, להתייחסות רגשית ואישית יותר. זאת על ידי תיאור במילים של אירועים ספציפיים שאינם בהכרח אירועי הזוועה הדרמטיים ביותר שהתרחשו במהלך השואה. כך אנו מצליחים להזדהות ולהתקרב באופן רגשי אל חוויותיהם של ניצולי השואה ולו במעט.

- **בסיפור הקצר "עשן"** מאת אהרון אפלפלד ניכר כי הסופר בוחר בכוונה שרוב הסיפור כלל לא ייגע ישירות בשואה. הסיפור מתאר יום בחייו של מקס שעובד בחנות הבשר בירושלים ורוטן על כך ששותפו ר' אריה איננו מגיע לעבודה ומותיר עליו את כל עומס העבודה בחנות.

- מקס ניכר כאדם בודד וממורמר המרבה להסתכסך עם הסובבים אותו. ניכר שקל לו יותר ליצור קשרים עם כלבים מאשר עם בני אדם. לקראת סיום הסיפור הוא חוזר אל חדרו שם מקבלת אותו מיצי כלבתו שלה הביא בשר מן החנות.

- רק בפני מיצי מקס נפתח כאשר הוא פותח לפניה את שקי המשא (הרוקזקים) שבהם דחס את החפצים שהביא מאירופה. רק כאן אנו מבינים כי מקס הינו ניצול שואה וכי החפצים הנוגעים ללב הללו הם המעט שנותר לו ממשפחתו שכולה נרצחה בשואה.

- רק כעת אנו מבינים את שמו של הסיפור "עשן" המתקשר לכך שכל משפחתו של מקס ביחד עם כל הקהילה נחנקה למוות מן העשן בבית הכנסת של העיירה שהועלה באש. מקס הלך לחורבות בית הכנסת וטרח הרבה לאסוף את שאריות החפצים של אביו אימו ואחותו. הוא הביא אותם איתו לארץ אך מעולם לא פתח את הרוקזקים שנותרו ספוגי עשן בחדרו.

- הסצנה הנוגעת כל-כך ללב שבה מקס מציג לפני כלבתו מיצי בחדרו את שאריות הז'קט של אחותו ז'אני ואומר לה שאחותו אהבה ללבוש את הז'אקט בשבת והוא כל-כך הלם אותה היא בדיוק האופן שבו הסופר אהרון אפלפלד מנסה "לפורר את האימה" למראות ולמילים. זאת כיוון שאין מישהו אחר שיקשיב לו. ניצול השואה נותר בבדידותו עם סיפורו הקשה.

- **בסיפור הקצר "ואריאציות ליליות על נושא"** מאת אידה פינק ניכר שהסופרת איננה מתארת התרחשות ריאלית של תקופת השואה אלא שלוש ואריאציות על חלום. הסופרת עצמה הסבירה כי מדובר בחלום שבעלה חזר לחלום לילה לאחר לילה ובו חל המוטיב הקבוע של היציאה ממחנה הריכוז בתחושת אושר, אך לאחר זמן לא רב החזרה אל המחנה.

- ניכר שהסופרת משתמשת בסיפור במוטיבים המייצגים את השואה כמו השלט "העבודה משחררת", היער, מגדלי השמירה עם הזרקור, איש האס אס ועם זאת הסיפור הוא סוראליסטי ורחוק מן המציאות. למשל בואריאציה הראשונה האסיר יוצא לבדו מן המחנה בצעד קל כמעט מכונף אך הוא חוזר אל המחנה כיוון שאהובתו ביקשה ממנו סיגריה והוא ניזכר כי שכח את הסיגריות על הדרגש במחנה.

- בכל אחת מן האריאציות החולם חוזר בסופו של דבר אל המחנה וניכר שמואריאציה לואריאציה החלומות הופכים קודרים יותר ויותר ותחושת המועקה הולכת ומתחזקת. בחלום האחרון כבר מופיע איש האס אס שמורה לניצול לחזור למחנה וכך עולה השאלה האם השואה הסתיימה?

- למעשה הסיפור מעביר את חוויית הניצול שמבחינה רגשית חי את השואה כאילו היא לא הסתיימה ולכן בחלומה הוא חוזר אל המחנה פעם אחר פעם ולא מצליח להשתחרר ממנו. הסופרת נוגעת באופן עדין ומאופק בחוויית השואה היא איננה מתארת רצח או את תאי הגאזים אבל היא מפוררת את האימה למראות החלומות שהם סיוטי בעלה.

- **הנובלה מומיק** מאת דוד גרוסמן איננה מתארת את תקופת השואה אלא את הילד מומיק ומשפחתו שחיים בישראל של שנות החמישים. עם זאת נוכחות השואה היא עזה ביותר בחייו של מומיק למרות שהוא עצמו נולד אחריה, אך כבן לדור השני היא נוכחת בחיי הוריו ובביתו למרות (ואולי גם בגלל) שהוריו מנסים כל העת להדחיק אותה.

- ביטוי בולט לדרך שבה הסופר דוד גרוסמן "מפורר את האימה למראות ומילים" היא באמצעות תיאור יחסיו של מומיק עם אביו. אביו של מומיק לא מרבה לדבר איתו ועל השואה עצמה איננו אומר לו מילה אבל הוא זועק מתוך שינה מילים שמומיק מנסה כל העת לפענח. למשל הוא זועק "זונדר קומנדו" ו-"לינקס רעכטס" (ימין שמאל- הכוונה היא למעמד הסלקציה הטראומטי שבה הורה הקצין הנאצי ליהודים שעברו מולו ללכת לחיים או למוות). מומיק בדימונו חושב שאביו היה קיסר ולוחם שהצעיד מצעדים מפוארים. למעשה אביו של מומיק עבד בשואה כעובד כפייה של הנאצים שפינה את גופות היהודים מתאי הגאזים אל המשרפות. לכן הוא לא מסוגל לגעת בבנו כי הוא חושש שהמוות שנמצא בידיו יעבור לבנו אך למעשה הנתק הרגשי בין האב לבנו רק מעיק יותר ויותר על הבן שמנסה להושיע את אביו מן החיה הנאצית.

תיאור עקיף זה, הנוגע אל הלב עד מאד, של הבן שכמה למגע יד אביו אך לא יקבל מגע זה לעולם גם הוא תורם להתקרבות אל חוויית השואה ולצלוקת הנפשית העמוקה שהותירה בנפש הניצולים ואף בנפשם של בני הדור השני לשואה כמו מומיק.

21. בשאלה זו ניתן לענות על פי הנובלה מומיק או הרומן "הזהו אדם" ובנוסף על כל אחד משלושת הסיפורים הקצרים שלמדנו: "עשן" מאת אהרון אפלפלד, "ואריאציות ליליות על נושא" מאת אידה פינק, "נעליים" מאת אתגר קרת.

לא הכל ריאליסטי

26. יצירות לא ריאליסטיות רבות מערערות את תפיסת המציאות של הקוראים, מעוררות היסוס ("היה או לא היה?") ומאפשרות מגוון פרשנויות.

הסבר והדגם קביעה זו על פי:

- שני סיפורים קצרים מאת הסופרים האלה: פרנץ קפקא, א"א פו ש"י עגנון, א"ב יהושע.
- ומחזה או נובלה או סרט קולנוע.

החתול השחור/ א"א פו

- המספר הוא העד לסיפור זה ולא ברורה אמינותו (הוא שתיין, הוא מציין בתחילת הסיפור שהוא לא מצפה שיאמינו לו, הוא מתאר את עצמו כבעל מזג נוח ואף בסוף הסיפור מתייחס לחתול השני כאל המפלצת ז"א לא מודע למעשיו ולאישיותו המפלצתית) - מדוע שנאמין לו?
 - המספר הוא זה שחושף את מעשה הרצח שלו במכוון-הולם בכוח באמצעות מקל בקיר שמאחוריו הוחבאה גופת אשתו מה שגרם לחתול שנמצא בצד השני ליבב ולגלות את פשעו- מדוע שאדם ירצה לעשות זאת?
 - האירוע מסופר בזמן שהמספר נמצא בבית כלא וממתין לתלייתו ז"א שמצבו הרגשי לא פשוט ואולי מעורער לגמרי.
- מגוון של פרשנויות שיכולות לעלות מערעור מציאות ביצירה זו:
- מורכבות נפשו של אדם שיכולה לנוע ללא שום קושי מקוטב חיובי לקוטב שלילי.
 - הרצון של האדם בוידוי הוא גדול, למצפון יש כוח עז שיכול למוטט כל אדם, רשע ככל שיהיה.
 - הטוב בעולם מנצח, בנקודות, אבל מנצח (טוב -100 נקודות, רע- 98.5 נקודות).
 - אנו כבני אדם לא באמת מכירים את הקרובים אלינו ובעיקר את עצמנו.

הנרות/ש"י עגנון

- כל הסיפור מתואר מנקודת מבט בה הגיבור קופץ ממקום למקום ולנו כקוראים לא ברור האם אירועים אלו שמתוארים אכן קרו.
 - ההתקלות באנשים מסוגים שונים: מר אפרופו, זקנו של הגיבור, האדם שמדבר על נהריים, קבוצת האנשים הערומה.
 - המים שנעמדים כחומה והגשר המסתורי.
- מגוון של פרשנויות שיכולות לעלות מערעור מציאות ביצירה זו:
- האדם הוא יצור חברתי שבני אדם אחרים משפיעים עליו ומעצבים אותו.
 - האדם שואל את עצמו ללא הרף מי הוא ומה הוא רוצה?

פונדק הרוחות/ נתן אלתרמן

- ההתקלות במוות(פושט היד) בו הוא מדווח לחננאל כי נעמי עומדת למוות.
 - הופעתה של נעמי במסבאה בה רואים אותה מספר דמויות חוץ מחננאל עצמו.
 - סיום המחזה בו חננאל מגיע לבקתה בה נפרד לראשונה ובה הוא רואה את נעמי צעירה.
- מגוון של פרשנויות שיכולות לעלות מערעור מציאות ביצירה זו:
- לזיכרון יש כוח אדיר, הזיכרון הוא מעין ישות עצמאית משל עצמה שיכולה לבנות סיפורים.
 - האדם מוכן לשלם מחיר יקר עבור בחירותיו בחיים.

27. יצירות רבות בנושא " לא הכל ריאליסטי" מתארות משברים אישיים או משברים חברתיים. תאר משברים כאלה ביצירות שלמדת בנושא זה והסבר את תרומת היסודות הפנטסטיים לעיצוב המשבר.

ענה על פי:

- נובלה או רומאן.
- ומחזה או סיפור קצר או סרט קולנוע.

הצל/ אדלברט פון שאמיסו

גיבור הסיפור חווה משבר אישי וגם החברה סביבו חווה משבר חברתי.

המשבר האישי מתבטא בצורות הבאות:

• רצונו של פטר לשנות את גורלו ולהתעשר ותמורת עושר זה הוא מוכן למכור את הצל שלו.

• מכירת הצל גורמת לפטר לחוות נידוי מצד החברה שסובבת אותו.

• המשבר האישי של פטר מחמיר עד למצב בו הוא נפטר משק הכסף ונפטר מהצורך שלו בצל ומחפש את דרכו שוב.

המשבר החברתי מתבטא בצורה הבאה:

• החברה לא יודעת להתייחס לשונה בה.

היסודות הפנטסטיים תורמים לעיצוב המשבר בצורה הבאה: הצל, שק הכסף ומגבעת הקסם מביאות את גיבור הסיפור למקום בו הוא מבין כי הוא לא באמת זקוק לזה, ז"א הוא מבין שאלו אמצעים שמסתירים ממנו את המהות האמיתית שלו. האמצעים מדרדרים את גיבור הסיפור למקום בו נשאר לבדו וללא אותם אמצעים.

דבק מטורף/ אתגר קרת

המשבר האישי הוא של בני הזוג ובו הם שואלים את עצמם מה מחבר ביניהם? מדוע הם ביחד?

היסוד הפנטסטי (הדבקת האישה וריחוף הגיבור) מקהה לעת עתה את המשבר אתו מתמודדים הגיבור ואשתו בסיפור.

קידום מאחלת לכל התלמידים הנבחרים בבחינת הבגרות בספרות
בהצלחה!